

J 15,1-11; první čtení Iz 5,1-7

Milé sestry, milí bratři, neděle díkčinění je tradičně nesena motivem vděčnosti za úrodu daného roku. Úrodu polí, sadů, zahrad ... Ale dneska bych se s vámi chtěl zaměřit ještě na jiné ovoce, o kterém Ježíš mluví v našem úryvku z evangelia: *„Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. Každou mou ratolest, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla hojnější ovoce... Tím bude oslaven můj Otec, když ponese hojné ovoce a budete mými učedníky.“* (Jan 15,1-2.8)

Tento motiv ovoce se znovu objevuje v Ježíšově řeči o kousek dál: *„Ne vy jste vyvolili mě, ale já jsem vyvolil vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo.“* (v. 16) Ovocem, o které se zde jedná, je tedy na té obrazné rovině plod vinné révy. A dozvídáme se také, co tento obraz vyjadřuje. Ježíš říká: *„Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce...“* A o kousek dál: *„To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás.“* (v. 9.10.12). Můžeme tedy rozumět, že tím ovocem je především láska.

Obraz, který je nám zde postavený před oči, si myslím dokážeme dobře představit. Vinný kmen, který má ratolesti a ty jsou obtěžkané hrozny vinné révy. To je ideální obraz Božího lidu. Hospodin je vinař a vinná réva je Boží lid. Hospodin se stará o to, aby se révě dobře dařilo, aby měla dobré podmínky pro přinášení úrody. A Bůh také očekává, že bude přinášet dobré ovoce. A tímto ovocem je láska. Láska k Bohu a láska k bližním.

Tento obraz, který je ve Starém zákoně vtažený na Izrael, v Janově evangeliu přechází na Ježíše a na společenství jeho učedníků. V Janově evangeliu je celá řada takovýchto obrazných výroků, ve kterých se Ježíš k něčemu přirovnává slovy: *„Já jsem...“* Např. *„Já jsem dobrý pastýř...“* nebo *„Já jsem dveřmi pro ovce...“* *„Já jsem světlo světa...“* *„Já jsem chléb života...“* Výrok: *„Já jsem pravý vinný kmen“* je posledním z nich, je to v jistém smyslu jejich završení.

A Ježíš tady neříká jenom to, kým je on a kým je jeho Otec, který je představen jako vinař, ale také to, kým jsme my: *„Vy jste ratolesti.“* Jsme větvemi vinné révy. A pro větve je stěžejní právě to, že zůstávají napojené na kmen. Jen tak mohou přinášet ovoce.

Ježíš je i po svém ukřižování, zmrtvýchvstání a vystoupení do nebe přítomný mezi svými učedníky. Je přítomný takovým způsobem, který umožňuje osobní napojení na něho. Společenství učedníků má k Ježíšovi trvalý vztah, je trvale navázané na jeho osobu. Je to vztah lásky a důvěry, který se uskutečňuje skrze naslouchání jeho slovům. Ježíš říká: *„Vy jste již čisti pro slovo, které jsem k vám mluvil... Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás...“* Zůstávat v něm znamená, že v nás zůstávají jeho slova. A potom také: *„Zůstaňte v mé lásce...“*

Vidíme, že tím klíčovým slovem celého oddílu, je slovo „zůstávat“. Kolikrát se tady opakuje slovo „zůstávat“? Ve čteném oddíle přesně 10x. Možná to je i nějaký jemný odkaz na Desatero Božích přikázání, protože Ježíš zde také mluví o přikázání: *„Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce.“* Jakoby každé přikázání Desatera bylo naplněno zůstáváním v lásce.

To slovo znamená zůstávat, setrvávat, prodlévat nebo pobývat. Od tohoto slova je v řečtině také odvozený výraz pro „vytrvalost“ a „trpělivost“. Vyjadřuje něco, co je trvalým stavem. Ratolest, pokud nechce uschnout, musí být trvale napojena na kmen. Ježíšův učedník, aby mohl přinášet ovoce lásky, musí být napojen na Ježíšovu lásku. Musí v ní setrvávat. Podstatným způsobem k tomu přispívá naslouchání jeho slovům a uchovávaní si jeho slov ve svém nitru... „*zůstanou-li má slovo ve vás.*“ To vede k hlubokému a trvalému vědomí jeho lásky.

Apoštol Pavel používá pro spojení Ježíšem jiný obraz, který ovšem také vyjadřuje tuto myšlenku trvalého napojení. Pavel požívá obraz těla. Církev je tělem, jehož je Ježíš hlavou a my jsme části těla. Tady u Jana je Ježíš vinný kmen a my jsme ratolesti. V obou případech jde o jeden organismus, který je živý, ve kterém proudí nějaká životodárná tekutina. Míza nebo krev. A pokud se nějaká část od tohoto organismu oddělí, tak umírá nebo usychá.

Zároveň tyto obrazy ukazují, že Ježíš je součástí Božího lidu a vyživuje ho, dává mu živiny tak, jako z kmene proudí míza do větví a pak do plodů nebo tak, jako krev roznáší živiny do všech částí těla. Je to Ježíšova láska a jsou to jeho slova, která cirkulují v živoucím organismu církve. Na nás je zůstat na něho napojení, zůstat s ním ve spojení, neztratit životodárný kontakt a přinášet tak ovoce.

Při dnešní bohoslužbě budeme vyjadřovat toto propojení s Ježíšem také slavením Večeře Páně. Obrazem ovoce, které můžeme a máme přinášet, jsou plody vinné révy. A v této souvislosti je pozoruhodný Ježíšův výrok o „plodu vinné révy“, o němž při poslední večeři Ježíš učedníkům říká, že z něj pije naposledy: *Pak vzal i kalich, vzdal díky a podal jim ho se slovy: „Pijte z něho všichni. Neboť toto jest má krev, která zpečetí smlouvu a prolévá se za mnohé na odpuštění hříchů. Pravím vám, že již nebudu pít z tohoto plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu s vámi pít kalich nový v království svého Otce.“* (Mt 26,26-29)

Obraz propojení mezi ratolestmi a vinným kmenem, se mnění v propojení, které je dáno společným pitím z plodu vinné révy. Ovoce vinné révy zde představuje Ježíšovu krev. Můžeme přinášet ovoce lásky, protože jsme napojeni a napájeni z jeho zdrojů. Mně se v češtině líbí ta podvojnost významu „být napojený“, které znamená být navázaný a také být napájený. Jsme na něho napojení a jsme napájeni z jeho životodárných zdrojů.

Když dnes slavíme Boha za úrodu ovoce, které jsme směli sklídit, můžeme ho slavit také za ovoce jeho lásky, které dozrálo v našich životech. A dozrálo tam proto, že jsme napojeni na jeho Syna, na Ježíše Krista. Jsme vyživováni z jeho zdrojů. Z moci jeho lásky a oběti. Z moci jeho nového života, ke kterému povstal, z moci jeho slova, které nás očišťuje.

Skončím posledním veršem dnešního oddílu: „*To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná.*“ Amen.